

МАГІЧНИЙ РЕЦЕПТ ДЛЯ ЛОЇС

Robin Sloan

SOURDOUGH

A Novel

Робін Слоун

МАГІЧНИЙ РЕЦЕПТ для ЛОЇС

Роман

Харків

2019

УДК 821.111(73)-3
С48

Серія «Художня література»

Перекладено за виданням:
Sloan, R. Sourdough : a Novel / Robin Sloan. —
New York : MCD / Farrar, Straus and Giroux, 2017. — 272 p.

Переклад з англійської *Юлії Костюк*

Дизайнер обкладинки *Даша Ганненко*

Присвячую Катрін

Слоун Р.
С48 Магічний рецепт для Лоїс : роман / Робін Слоун ; пер. з англ.
Ю. Костюк. — Х. : Віват, 2019. — 224 с. — (Серія «Художня літе-
ратура», ISBN 978-966-942-826-4).

ISBN 978-966-942-972-8 (укр.)

ISBN 978-0-374-20310-8 (англ.)

У романі «Магічний рецепт для Лоїс» надскладне поєднується зі звичайним — інноваційні технології майбутнього, вишукана кулінарія й дрібка магії. Програмістка Лоїс Клері живе в недалекому майбутньому та розробляє роботів. Вона працює майже цілодобово й погано харчується, аж поки не починає замовляти їжу в одному дивно-му ресторані. Дівчині до смаку неймовірні страви двох братів-мігрантів — талановитих кухаря й музиканта. Незабаром через відсутність візи хлопці змушені закрити ресторан, але встигають перед від'їздом зробити Лоїс останній подарунок — незвичайну закваску, що є секретним інгредієнтом старовинного рецепту хліба. Лоїс виявляє пристрасть до кулінарії, а магічний рецепт відкриває для неї інший світ — надзвичайних таємниць та стрімких змін.

УДК 821.111(73)-3

ISBN 978-966-942-826-4 (серія)

ISBN 978-966-942-972-8 (укр.)

ISBN 978-0-374-20310-8 (англ.)

© Robin Sloan, 2017

© ТОВ «Видавництво «Віват»», ви-
дання українською мовою, 2019

ЛАСУНКА НОМЕР ОДИН

На вечерю був би, як завжди, харчовий гель, якби на двері моєї квартири хтось не приклеїв паперове меню — рекламу ресторану неподалік, у якого з'явився сервіс доставки.

Я щойно повернулася з роботи, відчуваючи, що обличчя от-от розкришиться зі стресу, — це не рідкість — і зазвичай не виявила б цікавості до чогось незнайомого. У квартирі чекала вечірня порція «Пульпи».

Проте меню мене заінтригувало. Виконане вигадливим шрифтом — ні, радше двома, бо кожна страва мала два описи: перший — знайомим алфавітом, другий — невідомою подобою кирилиці, що рясніла крапками і переходами-завитками. Хай там як, меню було лаконічне: *Гострий суп*, *Гострий сендвіч* або *комбо (подвійна гострота)*, усі страви — вегетаріанські.

Угорі несосвітними пишними літерами була виведена назва ресторану: «СУП І ЖИВИЙ ХЛІБ НА КЛЕМЕНТ-СТРИТ». Унизу — номер телефону й обіцянка швидкої доставки. Клемент-стрит була за якихось три-чотири квартали. Меню підкупило мене, і, як наслідок, вечір і все моє життя повернули в інше русло.

Я набрала номер, і мені одразу ж відповів трохи захеканий чоловічий голос:

— Суп і живий хліб на Клемент-стрит! Зачекаєте на лінії?

Я відповіла ствердно — і заграла музика, пісня якоюсь іноземною мовою. Клемент-стрит — багатомовна артерія, де пульсують

кантонська, бірманська, російська, тайська, ба навіть нотки гельської. Проте мова у слухавці не нагадувала жодну з них.

Голос повернувся:

— Так! Алло! Що для вас приготувати?

Я замовила подвійну гостроту.

До Сан-Франциско я переїхала зі штату Мічиган, де провела дитинство та здобула освіту, а моє тіло здебільшого працювало без турбот і збоїв.

Тато був програмістом баз даних у «Дженерал Моторс». Він обожнював свою роботу і змалечку намагався оточити мене комп'ютерами; план спрацював, бо я жодного разу не засумнівалася в намірі піти батьковим шляхом, ще й у період, коли програмування вабило динамічним розвитком, а кафедри комп'ютерних наук активно упадали біля дівчат. Приємно, коли за тобою упадають.

Допомогло й те, що в мене добре виходило. Я любила ритм «віклик — вирішення», і розв'язувати проблеми за допомогою коду було дуже приємно. В університеті я провела два літа на стажуванні у «Кроулі Контрол Системс», компанії у Саутфілді, яка розробляє програмне забезпечення для керування електроприводом електрокара «шевроле», і після випуску на мене чекала робота. Праця була розписана похвилинно, ретельно протестована й нагадувала укладання цегли: зважуй кожен рух, бо другого шансу немає. Старий комп'ютер на моєму столі пережив мінімум двох програмістів, але база коду була сучасна й цікава. Я поставила біля монітора фото батьків і маленького кактуса на ймення Кубрик. Купила будинок у Ферндейлі — за два містечка від роботи.

А тоді мене рекрутували. На куций профіль у ЛінкдІн написала жінка — яку її сторінка відрекомендувала як менеджерку талантів компанії «Дженерал Декстеріті» у Сан-Франциско — із запитом на пробний телефонний дзвінок, і я його прийняла. Її широку усмішку було чути навіть через динамік. «Дженерал Декстеріті» — лідер індустрії, що розробляє роботизовані руки для лабораторій і фабрик, розповіла менеджерка. Компанії потрібні програмісти

з досвідом роботи у сфері керування електроприводом, а в Сан-Франциско вони — рідкість. Жінка пояснила, що програма-сито позначила моє резюме як перспективне, і вона погоджується з оцінкою комп'ютера.

Коли йдеться про моє покоління, я впевнена: ми — діти Гогвортсу — понад усе хочемо, щоб нас відсортували.

Я сиділа в машині на крихтній стоянці за «Кроулі Контрол Системс» на Вест-Тен-Майл-роуд у Саутфілді, і мій світ трішки надщербився. Цієї тріщини завтовшки з волосину було досить, щоб визирнути назовні.

Менеджерка талантів по той бік слухавки причаровувала мене складними проблемами, які до снаги лише найгострішому розуму. Причаровувала щедрими бонусами й безкоштовною їжею, ох, а я вегетаріанка? Ні, вже ні. Може, варто спробувати ще раз у Каліфорнії? Причаровувала сонцем. Небо над стоянкою «Кроулі» було сіре і вогке, як ходова автомобіля.

І — вже без чарів — менеджерка талантів назвала суму. Зарплата перевищувала поточний дохід моїх батьків, разом узятих. Минув лише рік після університету. За мною знов упадали.

Після десяти місяців мічиганської іпотеки я продала свою квартиру у Ферндейлі з мінімальними збитками. Зі стін не було чого знімати. Прощаючись із батьками, розплакалася. До університету було менше як годину їзди, тому я аж тепер залишала дім по-справжньому. Поклавши до багажника свої речі та пристебнувши кактус на пасажирському сидінні, я вирушила на інший край континенту.

Я поїхала на захід через вузький перевал у Склеястих горах, перетнула запилжену порожнечу Невади та влетіла у смарагдовий вертикальний масив Каліфорнії. Мене переповнювало збудження. Південно-східний Мічиган — плаский, майже ввігнутий, а тут світ мав третій вимір.

У Сан-Франциско мене чекали тимчасова квартира і менеджерка талантів, із якою ми зустрілися на тротуарі перед облицьованим цеглою головним офісом «Дженерал Декстеріті». Вона була низенька, заледве метр п'ятдесят, але руку потиснула із залізною хваткою.

— Лоїс Клері! Вітаю! Вам тут сподобається!

Перший тиждень пройшов чудово. Разом із десятком інших новоспечених декстерівців (нас заохочували так називатися) я заповнила страховий поліс, підписала контракт із безліччю нереальних опціонів на акції¹ та відсиділа рецитації короткої історії компанії. Побачила перший створений засновником прототип роботизованої руки — здоровезну тришарнірну кінцівку майже мого зросту, яка, наче святиня, стояла в міні-саркофазі посеред кафетерію. Якщо гукнути: «Руко, зміна завдання. Привітайся!» — вона широко й енергійно махала.

Я вивчила будову «АрМОС», програмного забезпечення, над яким працюватиму. Познайомилася зі своїм менеджером Пітером, чий потиск руки був іще міцніший, аніж у менеджери таланти. Корпоративний агент нерухомості знайшов квартиру на Кабрілло-стріт у районі Річмонд, оренда якої коштувала аж учетверо більше, ніж мічиганська іпотека. Він опустив ключі в мою руку і сказав:

— Простору небагато, але ти зрідка тут буватимеш!

Андрей, навдивовижу молодий засновник «Дженерал Декстеріті», повів нашу групу через Таунсенд-стріт до Центру засвоєння навичок — низької будівлі колишньої стоянки. Бетонна підлога досі була поцяткована плямами мастила. Однак замість довгих рядів машин приміщення заповнили роборуки, по тридцять у шерензі. Пластикові покриття відтінку декстерівської блакиті, безневинні силуети з ледь помітним натяком на біцепс, логотип «Дженерал Декстеріті» — милий розряд блискавки — на невиразних вигинах.

Руки працювали синхронно: то махали долонями, то стискали кулаки, то штурхалися ліктями, то випрямлялися. Якщо нас хотіли вразити, то досягли бажаного.

Зараз усі ці повторювані жести виконують людські м'язи і мозок, пояснив Андрей. Повторення — ворог креативності, сказав він. Повторення — це покликання роботів.

¹ Право працівника придбати певну кількість акцій компанії за пільговою ціною. (Тут і далі прим. пер.)

Наша мета — покінчити з працею.

І вона потребує дохріна праці.

У п'ятницю ввечері ми відзначили кінець настановчого тижня пивом і пінг-понг турніром проти очікувано непереможної роборуки. А тоді почалися робочі будні. Не з понеділка. Із наступного ранку. Суботнього ранку.

Здавалося, наче мене — *хляп* — затягло у пневмопошту.

Програмісти у «Дженерал Декстеріті» відрізнялися від моїх колег із «Кроулі» (людей середнього віку і спокійного підходу, для яких найвищою насолодою було терпляче пояснення) настільки, що далі нема нікуди. Язик би не повернувся назвати декстерівців терплячими. Багато з них кинули університет, бо квапилися втрапити сюди, а тепер поспішали дорватися до успіху та багатства. Майже всі як один — кістляві холодноокі хлопці, духи в оболонці японського джинсу та лімітованих кросівок. Вони починали під обід і працювали до гупої ночі. Вони спали в офісі.

Хай якою ненависною здавалася думка про останнє, але іноді й мене спокушали зручні дивани, оббиті декстерівською блакиттю. Часом я лежала на них уночі, витріщаючись у стелю — на голі вентиляційні труби, на веселкові мотки оптоволокна, які розносили дані офісом, — а мій шлунок зсудомлювало і не відпускало. Я думала, що варто сходити в туалет, сідала навпочіпки на унітазі й не ворушилася. Датчик руху відраховував час, світло вимикалось, і западала темрява. Деколи я довго так просиджувала. Тоді на думку спадав рядок коду, і я шкандибала до свого столу, щоб надрукувати його.

У «Кроулі Контрол Системс», Саутфілд, під час обходу офісу приблизно раз на місяць меседж Кларка Кроулі був ось який: «Люди, працюйте в тому-таки дусі!» У «Дженерал Декстеріті», Сан-Франциско, у зведеній статистичній інформації щовівторка та щочетверга меседж Андрея був: «Наша місія — перекроїти умови людської праці, тому кожен без винятку мусить викладатися на повну».

У мене закрадалися сумніви, чи я взагалі вмію викладатися на повну. У Мічигані мої колеги мали сім'ї та справді серйозні хобі.